

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului de stabilire a modalităților practice de eliberare a autorizațiilor de siguranță pentru administratorul de infrastructură și Regulamentului de stabilire a metodelor de siguranță pentru supravegherea de către autoritatea națională de siguranță după eliberarea unui certificat de siguranță sau a unei autorizații de siguranță

1.Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
2.Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
<p>Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în contextul angajamentelor asumate de Republica Moldova în cadrul procesului de aderare la Uniunea Europeană și al necesității armonizării treptate a legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene în domeniul siguranței și interoperabilității feroviare.</p> <p>Reglementarea națională propusă are drept scop preluarea prevederilor relevante din Regulamentul Delegat (UE) 2018/761 al Comisiei, care stabilește metodele comune de siguranță pentru supravegherea administratorilor de infrastructură după acordarea autorizațiilor de siguranță, precum și din Recomandarea (UE) 2019/780 a Comisiei din 16 mai 2019, care oferă orientări practice privind modalitățile de eliberare a autorizațiilor de siguranță pentru administratorul de infrastructură feroviară.</p> <p>Diferențele existente între reglementările și standardele aplicabile sistemului feroviar european și cele ale sistemului național conduc la aplicarea unor proceduri distincte de monitorizare a siguranței feroviare de către autoritățile competente, precum și la lipsa unor reglementări clare privind modalitățile practice ce urmează a fi aplicate de către administratorul de infrastructură la depunerea cererilor de eliberare a autorizațiilor de siguranță sau de prelungire a termenului de valabilitate al acestora. Aceste neconcordanțe creează un risc semnificativ pentru asigurarea unui nivel adecvat de siguranță feroviară.</p> <p>Totodată, în absența alinierii actelor normative naționale la cerințele acquis-ului Uniunii Europene, aplicarea eficientă a măsurilor de siguranță feroviară poate fi afectată ca urmare a utilizării neuniforme a cerințelor de siguranță, a interpretării diferite a normelor de către operatorii feroviari implicați, precum și a inexistenței unor proceduri standardizate de evaluare, monitorizare și supraveghere a siguranței feroviare.</p> <p>Prin proiectul de act normativ se urmărește instituirea unui cadru procedural clar, transparent și proporțional pentru eliberarea autorizațiilor de siguranță administratorilor de infrastructură feroviară, precum și stabilirea elementelor esențiale ale procesului de evaluare a sistemului de management al siguranței, în concordanță cu bunele practici europene. De asemenea, proiectul preia, în mod selectiv, prevederi referitoare la cooperarea instituțională, gestionarea cererilor de autorizare, comunicarea cu solicitanții și supravegherea ulterioară</p>

acordării autorizațiilor, adaptate particularităților sistemului feroviar din Republica Moldova.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Siguranța feroviară constituie un pilon esențial al domeniului feroviar și trebuie să reprezinte obiectivul prioritar al întreprinderilor feroviare și al administratorului de infrastructură. Asigurarea siguranței pe întreaga rețea feroviară implică nu doar prevenirea accidentelor și incidentelor, ci și implicarea personalului în reducerea timpului necesar reluării circulației în cazul unor evenimente neprevăzute sau fenomene naturale. De asemenea, este vitală desfășurarea operațiunilor de întreținere a infrastructurii feroviare în condiții optime de siguranță.

Menținerea și, acolo unde este posibil, îmbunătățirea continuă a siguranței feroviare trebuie să țină cont de evoluțiile legislative și de progresul tehnic și științific, având ca prioritate prevenirea defecțiunilor materialului rulant și a infrastructurii, care pot genera accidente sau incidente. Normele de siguranță trebuie stabilite, aplicate și respectate într-un mod transparent și nediscriminatoriu, contribuind la dezvoltarea unui transport feroviar și a unei infrastructuri conforme cu standardele europene.

În perioada 2020–2025, în sectorul feroviar național au fost înregistrate 303 accidente și incidente, dintre care 204 au fost generate de deteriorarea locomotivelor, 89 de defecțiuni ale infrastructurii, materialului rulant, instalațiilor de semnalizare, telecomunicațiilor și sistemelor de alimentare cu energie electrică, 18 incidente cu autovehicule și 13 evenimente cauzate de manipularea eronată a acelor de macaz. Aceste date evidențiază necesitatea stringentă a unui cadru normativ clar și eficient.

Numărul total de evenimente pe fiecare an în parte, înregistrate pe domeniul feroviar, grupate după tipul de accidente

Anul	Total evenimente înregistrate	Deteriorarea locomotivei	Defecțiunea	Deraierea materialului rulant	Forțarea acului de macaz	Staționarea trenului în stație sau pe traseu pentru un interval ce depășește o oră	Detașarea vagoanelor din trenul de călători
			liniilor de cale ferată				
2020	78	58	2	3	0	8	1
2021	45	34	4	6	1	2	1
2022	65	39	6	8	2	10	0
2023	35	20	3	5	2	6	1
2024	40	26	3	3	0	6	0
2025	45	27	9	1	4	2	1

NOMENCLATORUL ACTELOR PERMISIVE eliberate de către autoritățile emitente persoanelor fizice și persoanelor juridice pentru practicarea activității de întreprinzător

II. Actele permise care se încadrează în categoria autorizațiilor

Nr. crt.	Actul permisiv	Autoritatea emitentă	Alte autorități/entități implicate	Costul	Termenul de valabilitate
84	Autorizație de siguranță	Agenția Feroviară		Gratuit	5 ani

Respectiv, atât dispozițiile Legii nr. 160/2011 cât și Codul transportului feroviar reglementează sub aspect general procedura emiterii certificatului de siguranță, pe când odată cu elaborarea Regulamentului de stabilire a modalităților practice pentru emiterea autorizațiilor de siguranță pentru administratorul de infrastructură, vor fi create norme cu aspect detaliat și special în vederea emiterii autorizației vizate. Or, anume Anexa nr. 3 din proiect expune detaliat ce informație trebuie să conțină și să fie inclusă în autorizația de siguranță, printre ele fiind:

1. Numărul de identificare din certificatul de siguranță

2. Identificarea administratorului de infrastructură:

2.1. Denumire juridică

2.2. Număr național de înregistrare

2.3. Numărul TVA

3. Date de identificare a Autorității Feroviare:

3.1. Organizația

4. Informații privind autorizația:

4.1. Autorizație nouă

4.2. Reînnoire

4.3. Actualizare

4.4. Număr de identificare al autorizației anterioare (*doar în cazul cererii de reînnoire sau de actualizare*)

4.5. Datele de început și de sfârșit ale valabilității

4.6. Caracteristicile infrastructurii (*infrastructurilor*)

5. Legislația națională aplicabilă

6. Restricții și condiții de utilizare

7. Informații suplimentare

8. Data eliberării și semnătura certificată/ștampila autorității

În continuarea celor expuse, se impune necesitatea instituirii unui cadru normativ național adecvat, care să permită exercitarea efectivă și eficientă a atribuțiilor de control, evaluare și supraveghere de către Agenția Feroviară, în scopul asigurării unui nivel corespunzător de siguranță a întreprinderilor feroviare și a administratorului de infrastructură feroviară.

În acest context, este necesară introducerea unor cerințe consolidate privind dezvoltarea culturii de siguranță, implementarea și menținerea unui sistem de management al siguranței funcțional și coerent, precum și aplicarea unor proceduri și metode de supraveghere continuă a siguranței feroviare.

Respectiv, la nivel național se necesită de a stabili proceduri, modalități practice care urmează să fie aplicate de întreprinderile feroviare și administratorul de infrastructură la

eliberarea actului prin care se confirmă implementarea de către întreprinderile feroviare și administratorul de infrastructură a unui sistem de management al siguranței, adică a autorizației de siguranță cât și a termenelor de emitere a acestora, dispoziții care să reglementeze expres informațiile ce trebuie să se regăsească în conținutul autorizației, competența personalului implicat în evaluări și nu în ultimul rând prevederi cu referire la responsabilitățile autorității naționale de siguranță și a solicitanților.

Având în vedere necesitatea instituirii, la nivel național, a dispozițiilor menționate anterior, precum și statutul Republicii Moldova de stat candidat la aderarea la Uniunea Europeană și angajamentele asumate în temeiul Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană privind transpunerea treptată a legislației Uniunii Europene în cea națională, a fost elaborat prezentul proiect de hotărâre de Guvern.

Proiectul vizează aprobarea Regulamentului privind stabilirea modalităților practice de eliberare a autorizațiilor de siguranță pentru administratorul de infrastructură, prin care se transpune Recomandarea (UE) 2019/780 a Comisiei din 16 mai 2019 privind modalitățile practice de eliberare a autorizațiilor de siguranță pentru administratorii de infrastructură.

Totodată, proiectul prevede aprobarea Regulamentului privind stabilirea metodelor comune de siguranță pentru activitatea de supraveghere desfășurată de autoritatea națională de siguranță după eliberarea unui certificat de siguranță sau a unei autorizații de siguranță, prin care se transpune Regulamentul delegat (UE) 2018/761 al Comisiei din 16 februarie 2018, de stabilire a metodelor comune de siguranță pentru supravegherea exercitată de autoritățile naționale de siguranță în conformitate cu Directiva (UE) 2016/798 a Parlamentului European și a Consiliului, precum și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1077/2012 al Comisiei.

Transpunerea acestor acte normative este cu atât mai necesară cu cât ele reflectă orientările strategice ale Uniunii Europene privind dezvoltarea unei rețele transeuropene de transport sigure, interoperabile și eficiente.

Actele respective stabilesc cadrul privind autorizarea de siguranță a administratorului de infrastructură și aplicarea metodelor comune de siguranță, delimitând în mod clar responsabilitățile operatorilor feroviari, ale administratorului infrastructurii, ale deținătorilor de material rulant, precum și ale autorităților publice competente.

Prezentul act normativ nu afectează drepturile și interesele legitime ale părților vizate și nu produce efecte negative asupra acestora. În schimb, acesta urmărește consolidarea și armonizarea cadrului juridic național în domeniul siguranței feroviare cu standardele tehnice, administrative și de siguranță ale Uniunii Europene, precum și reglementarea clară a procedurii de eliberare a autorizațiilor de siguranță.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de act normativ urmărește armonizarea procedurilor de autorizare în domeniul siguranței feroviare, precum și a metodelor comune de siguranță aplicabile după eliberarea

certificatelor sau autorizațiilor de siguranță, contribuind totodată la consolidarea cooperării între toate părțile implicate în procesul de evaluare și supraveghere.

În acest context, regulamentele stabilesc în mod clar responsabilitățile Agenției Feroviare, ale întreprinderilor feroviare și ale administratorului de infrastructură, oferind cadrul necesar pentru o colaborare eficientă și coordonată între aceste entități.

Totodată, actul normativ instituie un proces de evaluare clar, structurat și verificabil, care asigură luarea unor decizii coerente și uniforme de către autoritatea competentă în situații similare și garantează un nivel adecvat de consistență în desfășurarea evaluărilor de către toate autoritățile implicate.

Pe lângă cele menționate, proiectul de act normativ vine să reglementeze și competența personalului implicat în evaluări. Respectiv, personalul trebuie să dețină următoarele competențe:

- 1) cunoașterea cadrului de reglementare relevant, astfel cum se aplică evaluării;
- 2) cunoștințe privind modul de operare a sistemului feroviar;
- 3) un nivel adecvat de analiză critică;
- 4) experiență în evaluarea siguranței sau într-un sistem de gestionare similar în sectorul feroviar sau un sistem de management al siguranței într-un sector cu probleme operaționale și tehnice echivalente;
- 5) competențe de rezolvare a problemelor, comunicare și muncă în echipă;
- 6) orice altă competență prevăzută de o anumită evaluare.

Proiectul de Hotărâre de Guvern introduce o arhitectură modernă a siguranței feroviare, sincronizată cu sistemul european, cu accent pe prevenție, transparență și responsabilitate instituțională. Elementele noi creează un mecanism coerent prin care Republica Moldova poate asigura supravegherea eficientă și reducerea riscurilor.

Elementele de noutate:

- 1) definirea componentelor obligatorii ale SMS;
- 2) cerințe explicite privind managementul riscurilor;
- 3) sistem de monitorizare continuă a performanței de siguranță;
- 4) mecanisme interne de audit și control;
- 5) planuri anuale de supraveghere;
- 6) audituri tematice și inspecții anunțate/neanunțate;
- 7) proceduri de urmărire a măsurilor corective și termenele aferente;
- 8) evaluarea maturității SMS.

Totodată, pentru asigurarea unui cadru funcțional și eficient, proiectul reglementează aspectele esențiale referitoare la responsabilitățile autorității naționale de siguranță, ale solicitanților autorizației de siguranță, ale întreprinderilor feroviare și ale administratorului de infrastructură. Printre acestea se numără planificarea, implementarea și monitorizarea activităților de evaluare, precum și stabilirea mecanismelor de coordonare între părțile implicate.

În paralel cu punerea în aplicare a prevederilor și elementelor noi ale proiectului de act normativ, acesta are ca obiectiv și asigurarea unui nivel ridicat de siguranță feroviară,

precum și armonizarea cerințelor tehnice esențiale pentru realizarea interoperabilității sistemului feroviar național.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost examinate, or în calitate de stat candidat pentru aderarea la Uniunea Europeană și conform Acordului de Asociere RM-UE, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a transpune treptat, legislația comunitară în cea națională or, anume acest proiect prin dispozițiile lui transpune prevederile Recomandarea (UE) 2019/780 a Comisiei din 16 mai 2019 privind modalitățile practice de eliberare a autorizațiilor de siguranță pentru administratorii de infrastructură și Regulamentul delegat (UE) 2018/761 al Comisiei din 16 februarie 2018, de stabilire a metodelor comune de siguranță pentru supravegherea exercitată de autoritățile naționale de siguranță în conformitate cu Directiva (UE) 2016/798 a Parlamentului European și a Consiliului, precum și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1077/2012 al Comisiei.

Prin urmare, opțiunea alternativă de a nu elabora și promova acest act normativ nu a fost considerată, deoarece amânarea reglementării ar conduce la consecințe negative în ceea ce privește libertatea de a presta servicii, armonizarea cerințelor tehnice, administrative și în materie de siguranță feroviară.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul de act normativ nu are impact asupra sectorului public. Proiectul nu are efecte asupra funcționalității administrației publice în implementarea politicilor publice și a cadrului normativ, atât cel existent, cât și cel din opțiunea propusă. Totodată, proiectul nu implică necesități de reformă și de restructurări instituționale.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului nu implică alocarea mijloacelor financiare din contul bugetului de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Prezentul act normativ generează efecte pozitive asupra sectorului privat, în timp ce neadoptarea sa ar putea avea consecințe negative asupra nivelului de siguranță în domeniul feroviar național.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

În procesul de implementare și executare a proiectului de act normativ vor fi colectate și utilizate date cu caracter personal în vederea emiterii autorizației de siguranță și a metodelor comune de siguranță pentru supraveghere. Prelucrarea datelor cu caracter personal se va face strict prin asigurarea protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei

fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal conform Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Regulamentul de stabilire modalităților practice de eliberare a autorizațiilor de siguranță pentru administratorul de infrastructură și Regulamentul privind stabilirea metodelor comune de siguranță pentru activitatea de supraveghere desfășurată de autoritatea națională de siguranță după eliberarea unui certificat de siguranță sau a unei autorizații de siguranță nu are impact asupra echității și egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

În privința aspectului de mediu, precizăm că riscuri și probleme de mediu aferente acestui proiect nu există. Mai mult, implementarea dispozițiilor Regulamentului de stabilire modalităților practice de eliberare a autorizațiilor de siguranță pentru administratorul de infrastructură și a Regulamentului privind stabilirea metodelor comune de siguranță pentru activitatea de supraveghere desfășurată de autoritatea națională de siguranță după eliberarea unui certificat de siguranță sau a unei autorizații de siguranță, nu are efecte și nu se răsfrânge asupra factorilor de mediu.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Alte impacturi și informații relevante nu au fost identificate.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de hotărâre conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

Astfel, potrivit clauzei de armonizare, proiectul de hotărâre transpune Recomandarea (UE) 2019/780 a Comisiei din 16 mai 2019 privind modalitățile practice de eliberare a autorizațiilor de siguranță pentru administratorii de infrastructură (*CELEX: 32019H0780*), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene și Regulamentul delegat (UE) 2018/761 al Comisiei din 16 februarie 2018, de stabilire a metodelor comune de siguranță pentru supravegherea exercitată de autoritățile naționale de siguranță în conformitate cu Directiva (UE) 2016/798 a Parlamentului European și a Consiliului, precum și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1077/2012 al Comisiei (*CELEX: 02018R0761*).

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezentul proiect nu contravine Constituției Republicii Moldova și cadrului normativ național.

În conformitate cu prevederile art. 4 alin. (4) din Codul transportului feroviar nr. 19/2022, Agenția Feroviară printre funcțiile de bază are funcția de asigurare a aplicării cadrului normativ prin activitățile de autorizare, de supraveghere continuă și de control în domeniul

transportului feroviar, iar conform alin. (5) al aceluiași articol, Agenția Feroviară mai are atribuția de emitere, reperfectare, suspendare și retragere a autorizațiilor de siguranță, certificatelor de siguranță și verifică dacă Administratorul infrastructurii și întreprinderile feroviare îndeplinesc condițiile stabilite în acestea.

Totodată, conform prevederilor art. 91 din Codul transportului feroviar nr. 19/2022, evaluarea și aprecierea riscurilor în domeniul feroviar, presupune aplicarea metodelor de siguranță.

Prin urmare, odată cu aprobarea prezentului act normativ prin care se stabilesc toate procedurile și modalitățile de obținere a unei autorizații de siguranță și implementarea unui proces structurat și auditabil de supraveghere se va facilita exercitarea atribuțiilor conferite prin lege Agenției Feroviare.

Respectiv, la etapa actuală, cadrul juridic primar pe domeniul feroviar, și anume Codul transportului feroviar în art. 100 - 102, prevede dispoziții generale cu privire la autorizația de siguranță, iar odată cu transpunerea și punerea în aplicare a Recomandării (UE) 2019/780 a Comisiei din 16 mai 2019 privind modalitățile practice de eliberare a autorizațiilor de siguranță pentru administratorii de infrastructură, va fi aprobat Regulamentul de stabilire modalităților practice de eliberare a autorizațiilor de siguranță pentru administratorul de infrastructură, aspect ce va genera reglementarea la nivel normativ a principiilor și modului de eliberare a autorizației de siguranță.

Totodată, articolul 91 din Codul transportului feroviar prevede aplicarea metodelor de siguranță, acestea reprezentând norme care stabilesc modalitatea de evaluare a nivelului de siguranță feroviară, atingerea obiectivelor de siguranță și asigurarea conformității cu celelalte cerințe relevante în domeniul siguranței feroviare.

În acest context, au fost elaborate tabele de concordanță pentru transpunerea actelor Uniunii Europene menționate. Gradul de compatibilitate dintre actele UE și proiectul în cauză este reflectat în aceste tabele, elaborate în conformitate cu prevederile Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1171/2018.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului a fost plasat și poate fi accesat pe portalul particip.gov.md:

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15753,

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16049

Proiectul urmează a fi supus procesului de avizare, conform prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și va fi plasat pe paginile web www.midr.gov.md și particip.gov.md pentru consultări publice.

Proiectul urmează a fi avizat de următoarele instituții:

- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- Ministerul Muncii și Protecției Sociale;

- Ministerul Sănătății;
- Agenția Feroviară;
- Consiliul Concurenței;
- Biroul de Investigare a Accidentelor și Incidentelor în Transporturi;
- Agenția Proprietății Publice (Î.S. “Calea Ferată din Moldova”);
- Cancelaria de Stat (*Centrul de Armonizare a Legislației, Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător*).

După definitivarea proiectului în urma procesului de avizare, proiectul de act normativ va fi remis spre expertizare către:

- Centrul Național Anticorupție;
- Ministerul Justiției.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul va fi supus expertizei juridice și expertizei anticorupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

În urma aprobării proiectului nu va trebui de modificat cadrul normativ secundar.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Nu este necesar de aprobat acte normative suplimentare în vederea punerii în aplicare a proiectului.

Viceprim-ministru, ministru

Vladimir BOLEA